

**ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫІ
НАЦЫЯНАЛЬнай АКАДЭМІІ НАВУК БЕЛАРУСІ
МСЦІСЛАЎСкі РАЁННЫ ВЫКАНАЎчы КАМІТЭТ
ПОЛЬСкі ІНСТЫТУТ У МІНСКУ**

ПРАГРАМА

навукова-практычнай канферэнцыі

МСЦІСЛАЎ І МСЦІСЛАЎСкі КРАЙ: ГІСТОРЫЯ, ПАДЗЕІ, ЛЮДЗІ

Мсціслаў, 26-27 верасня 2019 г.

ЗАПРАШАЕМ НАВЕДАЦЬ

Археалагічную навукова-музейную экспазіцыю
Інстытута гісторыі НАН Беларусі
г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1, тэл. +375 17 2841870

Мсціслаўскі раённы гісторыка-археалагічны музей
г. Мсціслаў, вул. Калініна, 49, тэл. +375 2240 20015

АРГКАМІТЭТ КАНФЕРЭНЦЫІ

Пракопаў Аляксандр Іванавіч – старшыня Мсціслаўскага раённага выканаўчага камітэта;

Даніловіч Вячаслаў Віктаравіч – дырэктар Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Карпінскі Цэзары – дырэктар Польскага інстытута ў Мінску, саветнік-пасланік Пасольства Рэспублікі Польшча ў Рэспубліцы Беларусь;

Лакіза Вадзім Леанідавіч – намеснік дырэктара Інстытута гісторыі НАН Беларусі па навуковай рабоце, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Мельнікаў Ігар Аляксандравіч – намеснік старшыні Мсціслаўскага райвыканкама па сацыяльным пытанням і ідэалагічнай рабоце;

Аляхновіч Рагнеда Анатольеўна – навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі;

Біскуп Наталья Анатольеўна – загадчык аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Мсціслаўскага райвыканкама;

Вяркеенка Алена Адамаўна – дырэктар сярэдняй школы № 2 г. Мсціслаўля;

Голубеў Валяцін Фёдаравіч – загадчык цэнтра спецыяльных гістарычных дысцыплін і антрапалогіі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар;

Зянюк Раіса Уладзіміраўна – старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук;

Кірыенка Людміла Сяргеёўна – дырэктар Мсціслаўскага раённага гісторыка-археалагічнага музея;

Мацук Андрэй Уладзіміравіч – старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук;

Мяцельскі Андрэй Анатольевіч – загадчык аддзела гістарыяграфіі і метадаў гістарычнага даследавання Інстытута гісторыі НАН Беларусі, доктар гістарычных навук;

Паіштова Алена Дзмітрыеўна – загадчык аддзела адукацыі Мсціслаўскага райвыканкама;

Салаўянаў Андрэй Пятровіч – вучоны сакратар Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт;

Скеп'ян Анастасія Анатольеўна – вядучы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук, дацэнт.

Парадак працы канферэнцыі
26 верасня 2019 г., чацвер

- 13.30-14.00** Рэгістрацыя ўдзельнікаў канферэнцыі
*(Мсціслаў, вул. Пятра Мсціслаўца, 8
Сярэдняя школа № 2)*
- 14.00-17.45** Адкрыццё і пленарнае пасяджэнне
канферэнцыі
*(Мсціслаў, вул. Пятра Мсціслаўца, 8
Сярэдняя школа № 2)*
- 18.00-19.00** **Культурная праграма** (наведванне
Мсціслаўскага раённага
гісторыка-археалагічнага музея)
- 19.00** **Вячэра**

27 верасня 2019 г., пятніца

- 8.00-9.00** **Сняданак**
- 9.00-12.00** **Секцыйныя пасяджэнні канферэнцыі**
- 12.00** **Падвядзенне вынікаў.**
Закрыццё канферэнцыі
*(Мсціслаў, вул. Пятра Мсціслаўца, 8
Сярэдняя школа № 2)*
- 12.30-14.00** **Экспедыцыя па Мсціславу**
- 14.00-15.00** **Абед**
- 15.00** **Экспедыцыя ў Пустынскі манастыр.**
Ад'езд удзельнікаў канферэнцыі

Рэгламент працы:
даклад на пленарным паседжанні – 20 хвілін,
даклад на секцыі – 15 хвілін,
пытанні – 5 хвілін.
Рабочыя мовы: беларуская, руская, польская.

Тэксты дакладаў прадстаўляюцца ў аргкамітэт
да 25 лістапада 2019 г.

26 верасня 2019 г., чацвер

14.00–17.45

*(Мсціслаў, вул. Пятра Мсціслаўца, 8.
Дзяржаўная навучальная ўстанова “Сярэдняя школа № 2”)*

АДКРЫЦЦЁ КАНФЕРЭНЦЫІ

Прывігальнае слова старшыні Мсціслаўскага раённага выканаўчага камітэта **Аляксандра Іванавіча Пракопава**

Прывігальнае слова дырэктара Інстытута гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, кандыдата гістарычных навук, дацэнта **Вячаслава Віктаравіча Даніловіча**

Прывігальнае слова біскупа **Аляксандра Яшчэўскага** SDB, дапаможнага біскупа Мінска-Магілёўскай архідыяцэзіі

Прывігальнае слова настаўніка Аляксандра-Неўскага кафедральнага сабора г. Мсціслава, благачыннага царкваў Мсціслаўскай акругі Магілёўска-Мсціслаўскай епархіі пратаіерэя **Вячаслава Івашкевіча**

ПЛЕНАРНАЕ ПАСЯДЖЭННЕ

Мадэратар

доктар гістарычных навук Мяцельскі Андрэй Анатольевіч

- 1. Ластоўскі Генадзій Альбертавіч**, кандыдат гістарычных навук, дацэнт. Смаленскі дзяржаўны ўніверсітэт (Смаленск, Расія).
Даклад: Бітва пад Мсціславам 1386 г. у лёсах смаленскіх Расціславічаў.
- 2. Доўнар Аляксандр Барысавіч**, кандыдат гістарычных навук. Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Мінск, Беларусь).
Даклад: Судовая справа 1616–1620 гг. аб выплаце мядовай дані радамльскімі даннікамі Мсціслаўскага староства на заслаўскую царкву Св. Спаса.

3. **Нагельскі Міраслаў**, доктар габлітаваны, прафесар. Інстытут гістарычны Варшаўскага ўніверсітэта (Варшава, Польшча).
Даклад: Мсціслаўшына на пачатковым этапе паўстання Багдана Хмяльніцкага (1648–1651 гг.).
4. **Шаланда Аляксей Іванавіч**, кандыдат гістарычных навук, дацэнт. Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Мінск, Беларусь).
Даклад: Геральдыка мсціслаўскіх Валовічаў.
5. **Кузьмін Андрэй Валянцінавіч**, кандыдат гістарычных навук. Інстытут грамадскіх навук Расійскай акадэміі народнай гаспадаркі і дзяржаўнай службы пры Прэзідэнце Расійскай Федэрацыі (Масква, Расія).
Даклад: Памінанне ў рускіх сінодзіках XV-XVII стст. рода князёў Мсціслаўскіх.
6. **Рахуба Анджэй**, доктар габлітаваны, прафесар. Інстытут гісторыі Польскай Акадэміі навук (Варшава, Польшча).
Даклад: Мсціслаўская палітычная эліта ў другой палове XVII ст.
7. **Качагараў Кірыл Аляксандравіч**, кандыдат гістарычных навук. Інстытут славяназнаўства Расійскай акадэміі навук (Масква, Расія).
Даклад: Кантакты з Расіяй Мсціслаўскага Свята-Духава Тупічэўскага манастыра ў канцы XVII ст.
8. **Сергачоў Сяргей Аляксеевіч**, доктар архітэктуры, прафесар. Беларускі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт (Мінск, Беларусь).
Даклад: Будаўнічыя справы ў жыцці Мсціслава XIX стагоддзя.

Дыскусія

27 верасня 2019 г., пятніца

9.00 – 12.00

Секцыя 1

*(Мсціслаў, вул. Пятра Мсціслаўца, 8.
Дзяржаўная навучальная ўстанова “Сярэдняя школа № 2”)*

Мадэратар

кандыдат гістарычных навук Зянюк Раіса Уладзіміраўна

- 1. Яловічавы Ядвіга Казіміраўна**, доктар географічных навук, прафесар. Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт (Мінск, Беларусь).
Даклад: Геалагічныя разрэзы як помнікі і прыродная спадчына Мсціслаўскага края.
- 2. Коласаў Аляксандр Уладзіміравіч**, кандыдат гістарычных навук, дацэнт; **Хомчанка Яраслаў Леанідавіч**, магістр гісторыі. Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя А.А. Куляшова (Магілёў, Беларусь).
Даклад: Матэрыялы па каменнаму і бронзавым вякам Мсціслаўскага раёна.
- 3. Волкаў Мікалай Аляксандравіч**, кандыдат гістарычных навук. Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Мінск, Беларусь).
Даклад: Сістэма абароны ВКЛ паводле рээстра рассылкі зброі з Вільні ў 1551–1566 гг.
- 4. Латышонак Алег**, доктар габілітаваны, прафесар. Інстытут гістарычных навук Беларускага ўніверсітэта (Беласток, Польшча).
Даклад: Іван Нячай – беларускі палкоўнік.
- 5. Бабятыньскі Конрад**, доктар габілітаваны. Інстытут гістарычных навук Варшаўскага ўніверсітэта (Варшава, Польшча).
Даклад: Аблога Крычавы казакамі ў 1651 г.
- 6. Зянюк Раіса Уладзіміраўна**, кандыдат гістарычных навук. Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Мінск, Беларусь).
Даклад: Касацыя каталіцкіх кляштароў у Мсціславе ў XIX стагоддзі.

7. **Мяцельскі Андрэй Анатольевіч**, доктар гістарычных навук. Інстытут гісторыі НАН Беларусі. (Мінск, Беларусь).
Даклад: Будаўніцтва мураваных праваслаўных храмаў у Мсціславе ў XIX стагоддзі.
8. **Церашкова Ксенія Сяргееўна**, кандыдыт гістарычных навук (Мінск, Беларусь).
Даклад: Санітарна-эпідэміялагічнае становішча Мсціслава ў другой палове XIX – пачатку XX стагоддзя.
9. **Сасонкіна Валянціна Фёдараўна**, арганізацыйна-фармацыўтычны аддзел РУП «Белфармацыя» (Мінск, Беларусь);
Тарабарова Алена Анатольеўна, цэнтральная раённая аптэка № 15 Магілёўскага РУП «Фармацыя» (Мсціслаў, Беларусь).
Даклад: Забяспячэнне лекамі насельніцтва і лячэбных ўстаноў Мсціслаўшчыны ў Расійскай імперыі.
10. **Агееў Аляксандр Рыгоравіч**, кандыдыт гістарычных навук, дацэнт. Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя А.А. Куляшова (Магілёў, Беларусь).
Даклад: Штодзённае жыццё вясковага насельніцтва Мсціслаўшчыны ў гады Вялікай Айчыннай вайны (па матэрыялах вусных успамінаў).
11. **Салаўёва Дар'я, Ганчарова Лізавета**, вучаніцы 11 класа. Дзяржаўная навучальная ўстанова “Курманаўскі вучэбна-педагагічны комплекс дзіцячы сад – сярэдняя школа” (Курманава, Беларусь).
Даклад: Аб прымяненні вуснагістарычных даследаванняў гісторыі роднага края на ўроках беларускай літаратуры падчас вывучэння твора Васіля Быкава «Знак бяды».

Дыскусія

Секцыя 2

(Мсціслаў, вул. Пятра Мсціслаўца, 8.
Дзяржаўная навуцальная ўстанова “Сярэдняя школа № 2”)

Мадэратар

кандыдат гістарычных навук Мацук Андрэй Уладзіміравіч

1. **Радаман Андрэй Аляксандравіч**, Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Мінск, Беларусь).
Даклад: Элекцыйныя соймакі Мсціслаўскага ваяводства 1566–1632 гг.
2. **Маеўскі Анджэй Адам**, доктар. Інстытут гістарычных Варшаўскага ўніверсітэта (Варшава, Польшча).
Даклад: Канстанцін Палубінскі – мсціслаўскі кашталян і парнаўскі ваявода. Біяграфічны нарыс.
3. **Галубовіч Віталій Уладзіміравіч**, кандыдат гістарычных навук, дацэнт. Гродзенскі дзяржаўны аграрны ўніверсітэт (Гродна, Беларусь).
Даклад: Судовыя працэсы мсціслаўскага магістрата ў 1640-я гады: на матэрыялах Метрыкі ВКЛ.
4. **Каладзеі Роберт**, доктар габлітаваны. Інстытут гістарычных Вроцлаўскага ўніверсітэта (Вроцлаў, Польшча).
Даклад: Соймавыя паслы з мсціслаўскага соймака ў панаванне Яна III Сабескага ў 1676–1695 гг.
5. **Касажэцкі Крыштаф**, доктар. Нацыянальная бібліятэка Польшчы (Варшава, Польшча).
Даклад: Крычаўскае староства пад уладай княгіні Кацярыны з Сабескіх Радзівілаў.
6. **Мацук Андрэй Уладзіміравіч**, кандыдат гістарычных навук. Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Мінск, Беларусь).
Даклад: Пазіцыя мсціслаўскіх пасольскіх соймакаў на пытаннях унутранай і знешняй палітыкі ў панаванне Аўгуста III.

7. **Шваціньскі Томаш**, доктар, ад’юнкт. Інстытут кнігі і чытання Нацыянальнай бібліятэкі Польшчы (Варшава, Польшча).
Даклад: Памежныя канфлікты з Расіяй ў Мсціслаўскім ваяводстве і справа надання мсціслаўскага гродскага староства (1755–1757 гг.)
8. **Даўгач Тацыяна Валянцінаўна**, кандыдат гістарычных навук. Інстытут гісторыі НАН Беларусі (Мінск, Беларусь).
Даклад: Мсціслаўшчына пасля аграрнай рэформы 1861 г.: дзейнасць органаў кіравання сялянамі.
9. **Урублеўскі Вадзім Валер’евіч**, кандыдат гістарычных навук. Нацыянальны гістарычны архіў Беларусі (Мінск, Беларусь).
Даклад: Прозвішчы сялянскага насельніцтва ўсходняй часткі Мсціслаўшчыны ў адлюстраванні асноўных генеалагічных крыніц 1850–1925 гг.
10. **Жыгава Дар’я**, вучаніца 9 класа. Дзяржаўная навучальная ўстанова “Капачоўскі вучэбна-педагагічны комплекс дзіцячы сад – сярэдняя школа” (Капачы, Беларусь).
Даклад: Віртуальны музей: сучасныя магчымасці і перспектывы.

Дыскусія

Падвядзенне вынікаў канферэнцыі.

Закрыццё канферэнцыі

Канферэнцыя праводзіцца ў рамках выканання Дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў на 2016–2020 гг. «Эканоміка і гуманітарнае развіццё беларускага грамадства» (навуковы кіраўнік праграмы – член-карэспандэнт НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар А. А. Каваленя) падпраграмы «Гісторыя і культура» (навуковы кіраўнік падпраграмы – кандыдат гістарычных навук, дацэнт В. В. Даніловіч).

ВЫДАННІ ІНСТЫТУТА ГІСТОРЫІ НАН БЕЛАРУСІ

